

Miért lett fontos az ERM és a CERA?

20. Altenburger Gyula Szimpózium
2010. május 15.
Hanák Gábor

Mi az aktuárius?

■ BIT: Az aktuárius

- aláírásával igazolja

a) az éves beszámolóban szereplő tartalékok képzésének és mértékének helyességét

b) a szavatoló tőke szükséglet számításának helyességét

c) az életbiztosítási ág befektetési hozamának felosztását

d) a díjkalkulációk szakmai helyességét

e) az a)-d) pontokra vonatkozó adatok, valamint a tartalékok helytállóságát

+ a rendelkezésre álló adatok elégségességét, teljességét, összehangoltságát, az alkalmazott módszerek kockázatok természetének megfelelőését

- benyújtja a Felügyeletnek a biztosító éves külön aktuáriusi jelentését

Mi az aktuárius?

- **Önkéntes nyugdíjpénztár:** Az aktuáriusnak
 - biztosításmatematikai mérleget kell készítenie és aláírnia

Mi az aktuárius?

- **Magánnyugdíjpénztár:** Az aktuárius elkészíti ill. ellenjegyz
 - biztosításmatematikai mérleget, a pénztár pénzügyi tervét,
 - a biztosításmatematikai stat. jelentést, szolgáltatási szabályzatot,
 - átlépéséri szabályzatot, a biztosítóintézetrel kötendő szerződéseket
 - a tartalékok képzésére és megfeleltetésére vonatkozó számításokat**elvégzi**
 - a járadékok meghatározásához szükséges módszerek kidolgozását,
 - a tagok tájékoztatásához kapcsolódó biztosításmatematikai feladatokat**javaslatot tesz**
 - a pénztár egyéb szabályzatainak módosítására
 - közreműködik azok elkészítésében

Mi az aktuárius?

- Wikipedia.hu:

Az **aktuárius** olyan szakember, aki a kockázatok kvantifikált pénzügyi hatásait elemzi és alkalmazza a gyakorlatban. Az aktuárius matematikai (valószínűség-számítási, statisztikai) és közgazdasági (pénzügyi, befektetési, számviteli) ismeretek felhasználásával a gyakorlatban felhasználható, kvantifikált válaszokat ad a kockázatok pénzügyi hatásai kezelésének problémájára.

Mi az aktuárius?

- Wikipedia.org:

An **actuary** is a business professional who deals with the financial impact of risk and uncertainty. Actuaries provide expert assessments of financial security systems, with a focus on their complexity, their mathematics, and their mechanisms

Mi az aktuárius?

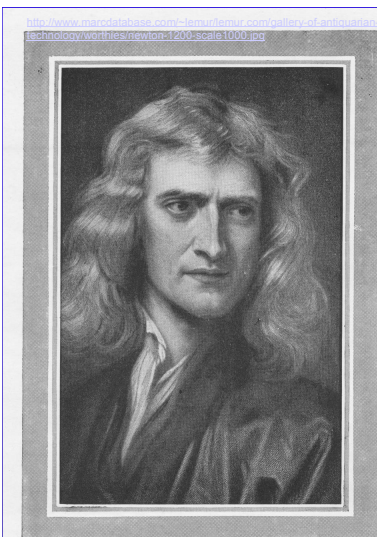
- Mi a két Wikipedia definíció közös lényege?
 - szakember / professional (!)
 - a kockázatok pénzügyi hatásaival foglalkozik
- Ki beszél itt biztosításról?
- Történelmileg mégis úgy alakult, hogy ezt a bizonyos szakembert elsősorban a magánbiztosításban, a nyugdíjrendszerekben, a társadalombiztosításban alkalmazták
 - hosszútávú kötelezettségek

2010. május 15.

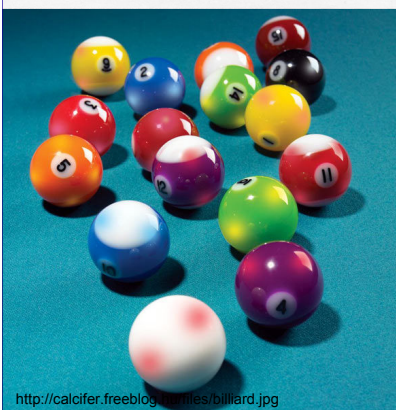
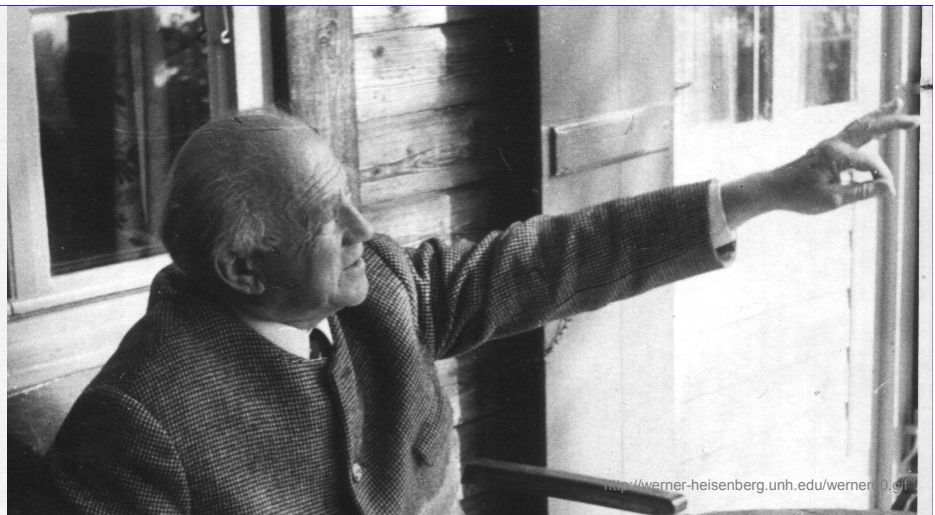
Miért lett fontos az ERM és a CERA?

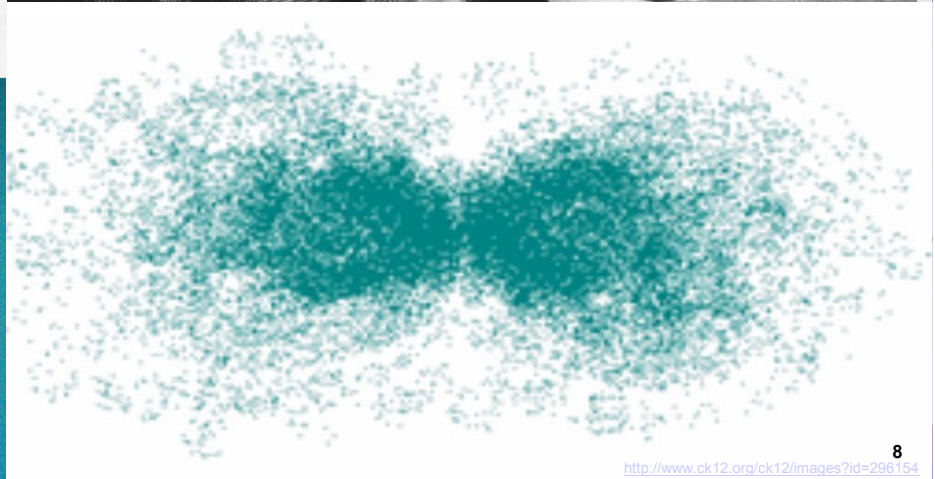
7

Sir Isaac Newton

<http://calcifer.freeblog.com/files/billiard.jpg>

<http://www.ck12.org/ck12/images?id=296154>

8

<http://www.oldca>

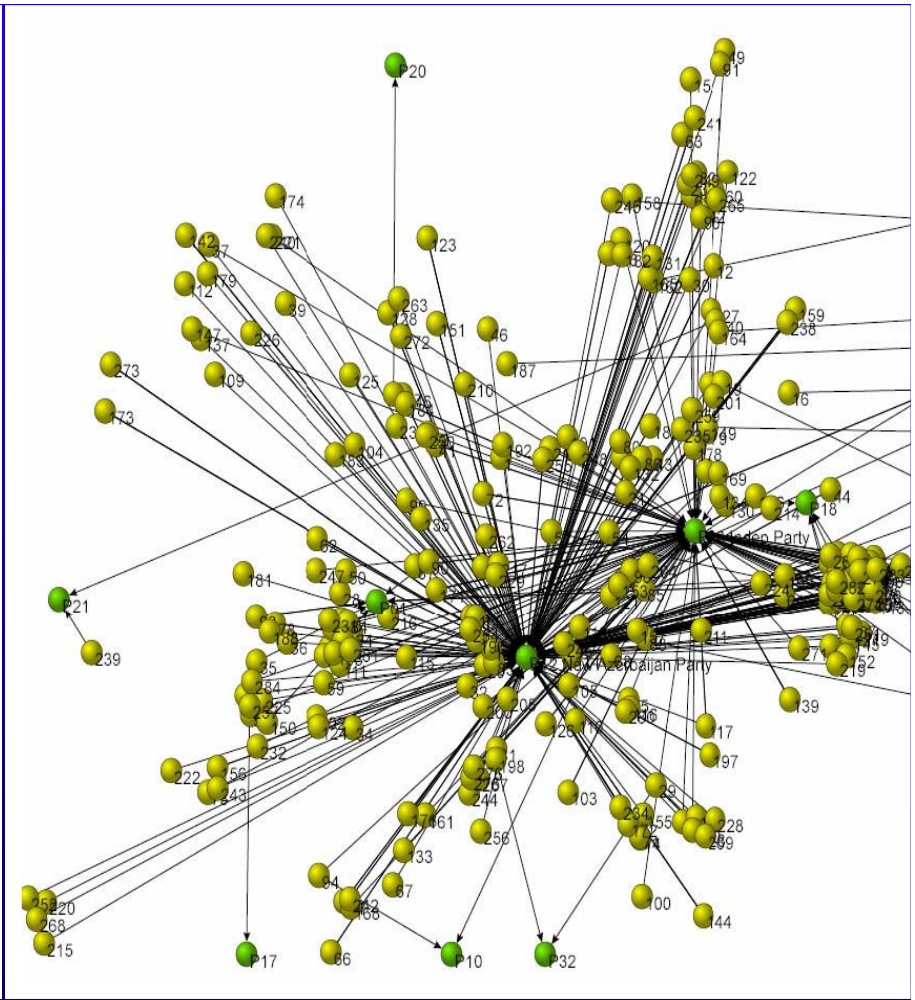
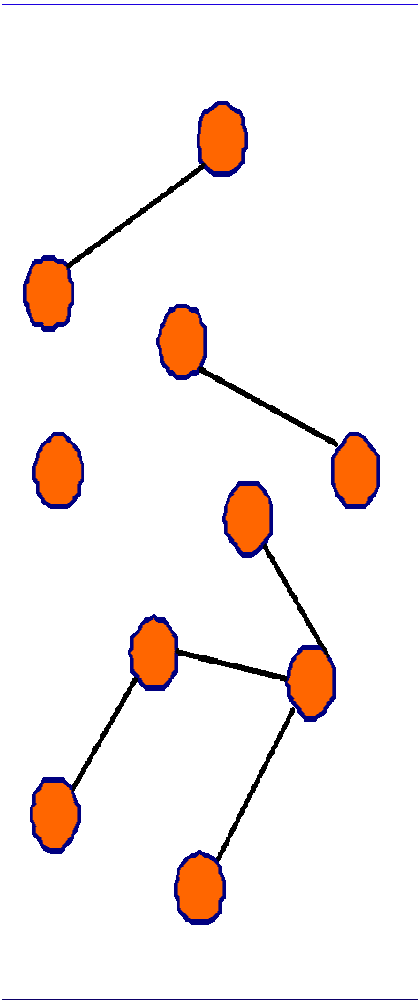

2010. május 15.

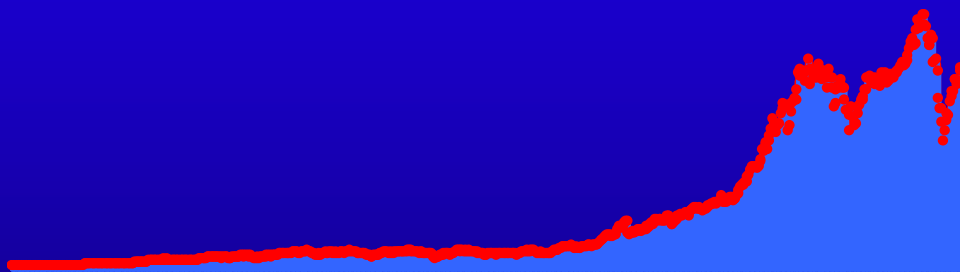
Miért lett fontos az ERM és a CERA?

9

Dow Jones Industrial Average

1950 1955 1960 1965 1970 1975 1980 1985 1990 1995 2000 2005 2010

S1 kockázatkezelési követelmények

S2 kockázatkezelési követelmények (csak az irányelv, egyszerűsítve)

44. cikk Kockázatkezelés

(1) A biztosító vagy viszontbiztosító eredményes kockázatkezelési rendszert működtet, amely azon egyedi és összetett kockázatok és kockázati kölcsönhatások folyamatos azonosításához, méréséhez, figyelemmel kíséréséhez, kezeléséhez és jelentéséhez szükséges stratégiákból, folyamatokból és jelentési eljárásokból áll, amelyeknek egyedi vagy összetett szinten ki van, illetve ki lehet tétel.

A kockázatkezelési rendszernek hatékonyan kell lennie, és a rendszert a biztosító vagy viszontbiztosító szervezeti felépítéséhez és döntéshozatali folyamatába kell integrálni, megfelelő módon figyelembe véve a vállalkozást ténylegesen vezető vagy más kiemelten fontos feladatért ellátó személyeket.

(2) A kockázatkezelési rendszer kiterjed a szavatolótöke-szükséglet számítása során figyelembe veendő, a 101. cikk (4) bekezdésében meghatározott kockázatokra, valamint a számításban nem vagy nem teljesen figyelembe vett kockázatokra is.

A kockázatkezelési rendszer kiterjed legalább a következő területekre ki:

biztosítási kockázat vállalása és tartalékképzés;
eszköz-forrás gazdálkodás;
befektetés, különösen származtatott ügyletek és hasonló kötelezettségvállalások;
likviditási és koncentrációs kockázat kezelése;
működési kockázat kezelése;
vizontbiztosítás és más kockázatközpontú technikák.

A 41. cikk (3) bekezdésében említett írott kockázatkezelési szabályzat az e bekezdés második albekezdésének a)–f) pontjával összefüggő szabályzatokból áll.

(3) A befektetési kockázattal kapcsolatban a biztosítónak vagy viszontbiztosítónak bizonyítania kell, hogy megfelel a VI. fejezet 6. szakasza rendelkezésének.

(4) A biztosító vagy viszontbiztosító a kockázatkezelési feladatokról úgy alakítja ki, hogy annak felépítése lehetővé tegye a kockázatkezelési rendszer működtetését.

(5) A 112. és 113. cikkel összhangban jóváhagyott részleges vagy teljes belső modellt alkalmazó biztosítók vagy viszontbiztosítók esetében a kockázatkezelési feladatkör az alábbi feladatokra is kiterjed:

- a belső modell kialakítása és bevezetése;
- a belső modell tesztelése és érvényesítése;
- a belső modell és valamennyi módosításának dokumentálása;
- a belső modell teljesítményének elemzése, és az arról szóló összefoglaló jelentések elkészítése;
- az igazgatási, irányítói vagy felügyelői testület tájékoztatása a belső modell teljesítményéről, a további tökéletesítésre szoruló területek megnevezése, valamint a testület tájékoztatása arról, hogy a korábban megállapított gyengeségek kiküszöbölésére

2010. május 15.

Miért lett fontos az ERM és a CERA?

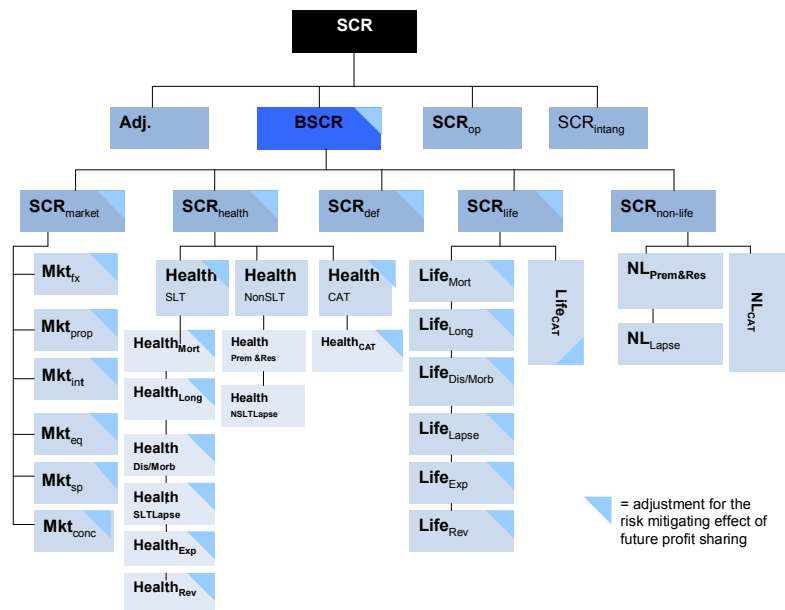
13

S1 tőkeszükséglet (egyszerűsítve)

S2 tőkeszükséglet standard formulával (egyszerűsítve)

Nem-élet:
18% * Díj,
26% * Kár
maximuma

Élet:
4% * Tartalék +
3‰ * Kockázat

2010. május 15.

Miért lett fontos az ERM és a CERA?

14

Az ERM olyan terület, amelynek segítségével egy vállalkozás felméri, kontrollálja, kihasználja, finanszírozza és figyelemmel kíséri bármely forrásból származó kockázatait abból a célból, hogy a vállalkozás rövid- és hosszútávú értékét növelje az érdekeltek számára. (Casualty Actuarial Society)

- banki, befektetési, hitelzési kockázatkezelés
 - általános vállalati kockázatkezelés: ERM
- E területekkel sokan foglalkoznak is, de
- nem aktuáriusok
 - nem tartoznak szakmához

Mi a szakma?

- Egy szakma azonos mesterséget űzők által alapított közösség, amelyet az alábbiak jellemeznek
- teljes-idős foglalkozás (lehetősége)
 - a közösség meghatározott szabályok szerint működik
 - a közösségbe tartozás feltétele megfelelő képzés elsajátításának (formális) igazolása (pl. vizsgák, tapasztalat)
 - a közösség szakmai és etikai szabályokat fogad el
 - (a szakma által jellemző foglalkozást csak a közösség tagjai művelhetik - kamarai jelleg)

Két veszély

- Az aktuáriusok, másként az aktuárius szakma lemarad az ERM-ről, ha tudatosan nem terjeszti ki tevékenységét
- Más foglalkozást űzők, akár szakmaként, akár nem szakmaként benyomulnak az ERM területre
 - Onnan pedig tovább az S2 kockázatkezelői területre
- Ezért a **CRO** pozíció (nem csak a biztosítói) „kicsúszhat” az aktuáriusi szakma kezéből

Versenytársak

- Global Association of Risk Professionals (GARP)
- Professional Risk Managers' International Association (PRMIA)
- Chartered Financial Analysts (CFA) Institute
- Financial Risk Management (FRM)
- Energy Risk Professional
- Kockázatok: hitel, piaci, működési, banki, ALM
- Vizsgáztatnak, bizonyítványt bocsátanak ki

ERM elismertség

- A nagyobb vállalatok egyre inkább igénylik az ERM-et
- A minősítő cégek is alkalmaznak ERM specialistákat, ill. figyelnek arra, hogy a minősített vállalkozás alkalmaz-e ERM-et
- A felügyelet is egyre inkább támaszkodik az ERM-re
- Nem lokális (nemzeti), globális (nemzetközi) jelleg

A veszélyek elhárítására tett kísérlet: CERA

- Elsősorban az angolszász országok aktuárius szakmaiban érlelődött meg az, hogy proaktivitásra van szükség
- Az aktuáriusi szakmának is szüksége van egy globális ERM jellegű kvalifikációra
 - szemben a hagyományos kvalifikációval, amely nemzeti alapon nyugszik
- Így van esély arra, hogy a versenytársakkal lépést tartsunk

A CERA tanúsítvány

- CERA: Chartered Enterprise Risk Analyst
- A téma: ERM (minden, ami „belefér”)
- Globálisan megszerezhető tanúsítvány
- Garantált minőség kontroll
- A várakozás: globális elismertség, egyenrangú de inkább előnyben részesített más tanúsítványokkal szemben

